

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249854

พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
(ชั้นประถมศึกษาที่ 4 – ชั้นประถมศึกษาที่ 6)

ในเขตพื้นที่รับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวทุ่ง
อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

เสาวลักษณ์ ศรีดาเกษ
จิรพงศ์ วสุวิภา
ยลฤดี ตัณฑสิทธิ์

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

สิงหาคม 2555

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น
สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
กระทรวงสาธารณสุข

boc2544 01

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)
ในเขตพื้นที่รับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวทุ่ง
อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

เสาวลักษณ์ ศรีดาเกษ

จิรพงศ์ วสุวิภา

ยลฤดี ตัณฑสิทธิ์

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

สิงหาคม 2555

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น
สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
กระทรวงสาธารณสุข

ชื่อเรื่อง พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
(ชั้นประถมศึกษาที่ 4 – ชั้นประถมศึกษาที่ 6)
ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวทุ่ง อำเภอพล
จังหวัดขอนแก่น

ชื่อผู้ทำวิจัย เสาวลักษณ์ ศรีดาเกษ จิรพงศ์ วสุวิภา ชลฤดี ตัณฑสิทธิ์

ปีงบประมาณ 2555

บทคัดย่อ

249854

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพนักเรียนประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6) ตำบลหัวทุ่ง อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 80 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติสัมพันธ์สเปียร์แมน วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพนักเรียนประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6) ในตำบลหัวทุ่ง อำเภอพล จังหวัดขอนแก่นวัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อศึกษา 1) ความรู้ด้านทันตสุขภาพของนักเรียนประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6) ในตำบลหัวทุ่ง อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น 2) ทักษะการปฏิบัติด้านทันตสุขภาพของนักเรียนประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6) ในตำบลหัวทุ่ง อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น 3) การปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6) ในตำบลหัวทุ่ง อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น 4) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทัศนคติ กับการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6) ในตำบลหัวทุ่ง อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย พบว่า

1) นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการดูแลทันตสุขภาพอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 53.8 รองลงมา คือ ความรู้ด้านทันตสุขภาพอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 46.2

2) นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติด้านทันตสุขภาพในระดับสูง ร้อยละ 63.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 36.3

3) นักเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติด้านทันตสุขภาพในระดับสูง ร้อยละ 71.3 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 28.7,

4) ผลการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียน พบว่า

4.1) ความรู้ด้านทันตสุขภาพกับการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = -0.737$, $p\text{-value} < 0.001$)

4.2) ทักษะด้านทัศนสุขภาพกับการปฏิบัติตัวในการดูแลทัศนสุขภาพ
ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=0.464$, $p\text{-value}<0.001$)

4.3) ความรู้ด้านทัศนสุขภาพกับทัศนคติในการดูแลทัศนสุขภาพของนักเรียน
มีความสัมพันธ์กันในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r= -0.302$, $p\text{-value}=0.006$)

จะเห็นได้ว่านักเรียนมีความรู้ด้านทัศนสุขภาพอยู่ในระดับต่ำ ส่วนทัศนคติและการปฏิบัติตัวนั้นอยู่ในระดับสูง ดังนั้นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ด้านทัศนสุขภาพที่ถูกต้อง จะส่งผลให้ทัศนคติและการปฏิบัติด้านทัศนสุขภาพที่ดีอยู่แล้วนั้นดียิ่งขึ้น และควรดำเนินการจัดกิจกรรมการให้ทัศนสุขภาพเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาด้านทัศนสุขภาพของกลุ่มเยาวชนไทยต่อไป

ชื่อเรื่อง พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
(ชั้นประถมศึกษาที่ 4 – ชั้นประถมศึกษาที่ 6)
ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวทุ่ง อำเภอพล
จังหวัดขอนแก่น

ชื่อผู้ทำวิจัย เสาวลักษณ์ ศรีดาเกษ จีรพงศ์ วสุวิภา ยลฤดี ตันพสิทธิ

ปีงบประมาณ 2555

Title : Oral health care behavior of students at Level 2.(Grade 4 - grade 6) responsibilities in the area of the Promotion Hospital Health Center, Tumbol Huathung Amphur Phol, Khon Kaen Province.

Researchers : Saowaluk Seedaket
Chiraphong Wasuwipha
Yolludee Tantasit

Abstract

249854

This study is descriptive research. The purpose is to study the behavior of dental students at Level 2 (Grade 4 - Grade 6) responsibilities in the area of the Promotion Hospital Health Center, Tumbol Huathung Amphur Phol, Khon Kaen Province. Field data were collected using 80 samples .Analysis of the data analysis, descriptive statistics, percentage, mean and standard deviation. Statistics and Pearson correlation coefficient. General-purpose to study the behavior of dental students at the grade 2 (grade 4 - grade 6).Phon, Khon Kaen, in the field designed specifically to study 1) oral health knowledge of students in grade 2 (grade 4 - grade 6), responsibilities in the area of the Promotion Hospital Health Center, Tumbol Huathung Amphur Phol, Khon Kaen Province. 2) The attitude of the dental health of students in grade 2 (grade 4 - grade 6), responsibilities in the area of the Promotion Hospital Health Center, Tumbol Huathung Amphur Phol, Khon Kaen Province. 3) compliance with oral health care of students at Level 2 (. Grade 4 - Grade 6), responsibilities in the area of the Promotion Hospital Health Center, Tumbol Huathung Amphur Phol, Khon Kaen Province. 4) the relationship between knowledge, attitudes and behavior about oral health care of students at Level 2 (Grade 4 - Grade 6), responsibilities in the area of the Promotion Hospital Health Center, Tumbol Huathung Amphur Phol, Khon Kaen Province.

The results showed that

1) Most students have knowledge of dental health care is in low level 53.8 percent, followed by oral health knowledge was in high level 46.2 percent.

2) Most students keep up with the attitude of dental health in high-level 63.7 percent, followed by a moderate level 36.3 percent.

3) Most students have a high level of oral health practices, 71.3 percent, followed by a moderate level 28.7 percent,.

4) The relationship study between knowledge and practice of dental health care of the students were.

4.1) The knowledge of oral and dental health care in students. A negative correlation was statistically significant at 0.05 ($r = -0.737$, $p\text{-value} < 0.001$).

4.2) Attitude and practice of oral and dental health care in dental students. A positive was statistically significant at 0.05 ($r = 0.464$, $p\text{-value} < 0.001$).

4.3) Knowledge and students' attitudes of oral and dental health care. A negative correlation was statistically significant at 0.05 ($r = -0.302$, $p\text{-value} = 0.006$).

As you can see that students have knowledge of oral and dental health is in low level. The attitudes and behaviors is high. It encourages students to learn the proper of oral and dental care. The result in attitudes and practices is good dental health, it is even better and should be organized. The dental health education to prevent dental health problems of youth to the Thai.

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจาก
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น
ปีงบประมาณ 2555

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยชิ้นนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก ผู้อำนวยการวิทยาลัย การสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ที่ได้เห็นความสำคัญของจัดทำผลงานการวิจัย ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน บุคลากรฝ่ายวิจัยวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ทุกท่านที่ได้กรุณา ให้คำแนะนำ วิธีการ ขั้นตอนการขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยด้วยความอบอุ่นยิ่ง

ขอขอบคุณคณะครูและนักเรียนประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6) ในเขตรับผิดชอบ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวทุ่ง อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละ เวลาในการให้ข้อมูล อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ คุณประโยชน์ที่เกิดจากการวิจัย ในครั้งนี้ จะบังเกิดผลดีต่อการพัฒนางานด้านทันตสุขภาพได้ประการใด คณะผู้วิจัย ขอขอบคุณความดีให้แก่ บิดา มารดา ครู-อาจารย์ ผู้มีพระคุณ ทุกท่าน และกำลังใจที่อยู่เบื้องหลัง ความมานะพากเพียรและทุ่มเท ของคณะผู้วิจัยก็คือ ความก้าวหน้า และพัฒนาการของวิทยาลัย การสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่นและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น

เสาวลักษณ์ ศรีดาเกษ

จิรพงศ์ วสุวิภา

ยลฤดี ตันชาติทิพย์

สิงหาคม 2555

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และความรู้เกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพ	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติและทัศนคติการดูแลทันตสุขภาพ	21
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมและพฤติกรรมดูแลทันตสุขภาพ	25
2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
2.5 กรอบแนวคิดการศึกษา	36
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 รูปแบบการศึกษา	37
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	38
3.4 การตรวจคุณภาพเครื่องมือ	40
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	42
4.1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร	42
4.2 ความรู้ด้านทัศนสุขภาพ	44
4.3 ทักษะคิดด้านทัศนสุขภาพ	45
4.4 การปฏิบัติด้านทัศนสุขภาพ	47
4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติตัวในการดูแลทัศนสุขภาพ	50
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	51
5.1 สรุปผล	51
5.2 อภิปรายผล	53
5.3 ข้อเสนอแนะ	57
เอกสารอ้างอิง	58
ภาคผนวก	62
แบบสอบถาม	63

สารบัญตาราง

ตารางที่

	หน้า
1. จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามข้อมูลทั่วไป	39
2. จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ตอบถูกเกี่ยวกับความรู้ด้านทัศนสุขภาพ จำแนกรายข้อ	40
3. จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามระดับความรู้ด้านทัศนสุขภาพ	41
4. จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนคติของนักเรียน จำแนกรายข้อ	41
5. จำนวนและร้อยละของระดับทัศนคติด้านทัศนสุขภาพ จำแนกตามทัศนคติ	43
6. จำนวนและร้อยละการปฏิบัติด้านทัศนสุขภาพของนักเรียนจำแนกรายข้อ	44
7. จำนวนและร้อยละของระดับการปฏิบัติด้านทัศนสุขภาพ จำแนกตามการปฏิบัติ	45
8. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตัวในการดูแลทัศนสุขภาพ	46